

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „ 50.
Egy hóra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Feladvó szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes r.
hirdetések alkuszint jutányos áron vétetnek fel.

A legnagyobb deficit.

Abban a jelentésben, melyet Széll Kálmán miniszterelnök az ország köz-állapotairól legutóbb a törvényhozás elé terjesztett, nagyon sok érdekes adattal van megvilágítva nemzetünk fejlődése, illetőleg visszafejlődése a múlt év folyamán. Foglalkozik a jelentés a kivándorlással is s az összegyűjtött, bár feltűnően hézagossá adatok bizonyítják, hogy Magyarország veszedelmesen halad lefelé azon a lejtőn, melyet a gazdasági és szociális kérdések iránt való érzéketlenség évek sora óta előkészített.

Sárosban, Szepesben, Abaujban a születések 1899-ben nem pótolják azt a hiányt, melyet a kivándorlás okoz. Pedig a folyó évben még inkább megindult a kivándorlás árja s körülbelül száz-százötven e erre lehet tenni azok számát, kiket e révén veszítünk. Ha már most figyelembe vesszük, hogy Magyarország természetes népszaporodása rendszerint nem sokkal haladja meg a kétszáz ezret, akkor előttünk áll az egész vigasztalan helyzetnek képe.

A kivándorlásról irt nagyon figyelemre méltó tanulmányában Hegedüs Loránt 350 frtra teszi az értéket, melyet a kivándorlás révén minden egyénnel veszítünk. Ha már most ezzel a számmal a kivándorlókat megszorozzuk, 35—50 millió frtnyi óriási összeget kapunk annak a deficitnek feltűntetésére, amely bennünket csak egy éven át is

e címen ér. Lehet ebből talán a gyermekek és nők révén lealkudni valamit, lehet hivatkozni arra is, hogy a kivándoroltak egy része munkakedvben és munkaképességben meggyarapodva tér vissza Magyarországra. Mindez apasztja a deficitet. De másrésztől az is igaz, hogyha a kivándorlás oly mértékben terjed, a mint eddig, akkor 1-2 év alatt mindenféle levonások mellett is megnövekszik az a deficit, a melyről itt szó van.

Valóban helyén van feltenni azt a kérdést, vajjon a szociális és gazdasági feladatoknak elhanyagolása, a melyért egyébiránt a felelősséget vállalni senki sem akarja, nem keményen bünteti-e meg a nemzetet? Ehez csatlakozik a másik kérdés, vajjon átélhetjük-e a reánk zuduló viharokat, ha eddigi politikánkon nem változtatunk és a közvélemény reá nem kényszeríti a politikusokat arra, hogy az agyoncsépelet közjogi témák helyett foglalkozzanak valahára azokkal is, a melyeken a nemzet jövője szociális és gazdasági tekintetben megfordul?

A kivándorlásnak és az alsó néprétegek mai helyzetének az uzsorán, anyag közigazgatáson kívül, nézetünk szerint főoka a nagyra felcsigázott adók, a melyekhez legujabban a kartellek garázdálkodása is járul.

A termények árai alacsonyok, azokéi pedig, mit a magyar beszerezni kénytelen, jóformán napról-napra emelkednek. A szén drágasága egyike a legégetőb-

beknek, főleg a városi lakosság és iparra nézve. A bécsi községtanács éppen tegnap hozott egy határozatot, a mely szerint a kormányt felkéri, hogy a szén drágulásának állja útját s államosítsa, ha kell sequestratio útján is a széntelepeket. Nálunk ellenben csöndes minden, legfeljebb időről-időre felhangzik a hálaadó ének, hogy az idén ennyivel, meg ennyivel több szenet exportálhattunk, mintha bizony ez a magyar fogyasztó szempontjából fontos és a magyar ipar érdekében fekvő lenne.

A százféle kartell megrágitja az ipar cikkeit. A gyapju ára egy év alatt óriásilag hanyatlott. A gyapjuszövetek ára azonban még mindig nem hajlandó ezt a hanyatlást követni, hanem megmarad azon a nivón, amelyet a kartellbe állt gyárosok a gyapju drágaságának idejében megszabtak.

Azt lehet erre felelni, hogy kartellek vannak máshol is s mind a mellett sem a német, sem az angol, sem amerikai közgazdasági élet hanyatlásáról nem igen beszélhetünk. Ez igaz, de ne feledjük el, hogy a helyzet ott és itt nagyon különböző. Az amerikai fogyasztók kipréselt fillérei amerikai, a német fogyasztók tributuma német tőkészek zsebébe foly, holott minálunk a kartellek segítségével a legtöbb esetben osztrák gyárosok szaporítják úgy sem alacsony jövedelmeiket.

A főváros legutóbb határozatot hozott az önálló vámterület érdekében.

Dal a becsületről.*

Zsibong az élet nagy vásárterén
Takargatott bűn, csillogó erény;
Egymást hizelgőn, lágyan fonja át
Hüség, érdek, önzés, csalfaság.

Köztük — szint árnyék annyi fény között
Koldus leány jár, rongyba öltözött;
Esdő szavára minden fül süket, —
Nézése: bánat, neve: becsület.

A nagy tömeg csak sérti, megveti,
Én meg hűséget esküszöm neki;
A guny szavát rá ezrek ajka szórja, —
Én meg kiállok himnuszot zengni róla.

Zengő dalomnak legszebb tárgya vagy,
Én neked elek, benned, altalad,
Ha az erőszak felzúg ellened,
Melléd allok, hogy védeimzezzek.

Sötét irigység árnyát ontja rád:
En rad deritem lelkem sugarát,
Es gög, és guny, ha szenyét rád dobálja
Lemossa azt is hulló könnyem árja...

(* A Besenyi-óda pályanyertes költője, ki egyidejűleg a Petőfi-társaság lyrai pályázatán is győztes lett; lapunk számára küldte e szép költeményét.)

Nézz a szemembe: képed mutatom,
Híven kövelek minden utadon,
A te neveddel ébred lelkemen,
Hi és barátság, vágy és szerelem.

Hozzad szegődtem, hozzad illem én,
Bus vagyok én is, mint te és szegény;
S bár bum terhétől földre roskadok:
Rabod vagy hősöd, — én tied vagyok.

S ha döntő szót vár egy nagy pillanat,
Meghaljak-é, vagy megtagadjalak.
Teged dicsőit töredék dalom
És meghalok — neveddel ajkamon...

Sajó Sándor.

Margit.

A »Debreczen« eredeti tárcája.

Irtá: Sipos Béla.

A »Kürt« című radikális politikai napi lap szerkesztőségében megdöbbenve tapasztalták, hogy Kereszturi Tibor belmunkatárs retentenes következetességgel hanyagolja el teendőit. Mindez ideig nem volt panasz riporteri működése ellen, s ime most, mikor a levegőben egymásután torlódnak össze a szenzációnabbná: szenzációsa b b dolgok, Kereszturi ur egy mohamedá: közömbös-

ségével ül órák hosszáig asztala mellett, — s szerelmes verseket ír!

A napokban is megtörtént, hogy a lap — műnyelven szólva — lemaradt egy olyan kettős gyilkossággal, a minő fel eszteadobea egyszer fordul elő.

A szerkesztő szigorú felépése, a munkatársak méltatlankodása mit sem használt. Kereszturi nem akart megjavulni, s érdemtelennül szedte fel 50 frt fizetését.

— Mit akar ön tulajdonképpen kérdezte, ki tudja hányadszor a szerkesztő:

— Én kérem semmit! Osztom a nagy spanyol poeta nézetét: »Az élet álom, az valódi bölcs, ki ébren él, de mégis almodik le«

— Bujjon az ördög a maga spanyol bölcsesébe! Tegoap mezin elcsipett a konkurens lap egy érdekes betörést. »Ha így dolgozik kénytelen vagyok a közgazdasági rovat ollózasával megbizni.

— Hát megakar ölni a szerkesztő ur?

— Akarja a guta! De nem türhetem a Schweitzkopf kiadó örökös jajgatását! Pokolba azokkal a rossz szerelmes versekkel, menjen hírek után.

Ilyes zaklatásoknak volt kitéve szegény Kereszturi Tibor. Ez bolygatta meg szépen induló szerelmi idiljet, melynek mozzanatairól hűségesen értesítette volna a közönséget, ha a segedszerkesztő műkritikus, a Margit dalok

Bizony nem ártott volna, ha figyelmét kiterjeszti ez alkalommal a kartellkérésre is. Annyi áldozat után, mit az ország érte hozott, helyénvaló, ha az ország szemefénye törődik azokkal az országos érdekekkel is, amelyek széles néprétegek boldogságát döntik el és ha a nemzeti érdekek partjára áll még akkor is, ha az némely gazdag gyáros jóvedelmét érintené is.

Az Albina.

Haj, haj! Kincses Erdély ékességeiből csak az marad meg aprankint, amit a természet pazarolt bőkezűen reá; a mi emberi jó volt, idegen kezre kerül, a Bathoriak vitéz katonáinak vere aztatta föld rögét gyűlölködő nációnálé dolgozza termőve, a magyar szó édes zenéje csak szomorú panaszra hangzik még föl.

Veszendőben van a magyar föld a Királyhágó bércein túl! A költő szava szomorú teljesedésbe megy:

... Pusztulunk veszünk,
Mint oldott kéve szét hull nemzetünk.

Erdélyben, a szépséges Erdélyben, mely néhez időkben zivataros századokban meg tudta őrizni magyar voltát és megőrizte számunkra a mi magyar voltunkat, idegen nép lesz urrá.

Az a nép, mely akkor, mikor mi legszembetűnőbb küzdelmünkben hullattuk vérünket szabadságunkért, orvult ránk lesett és egy óvatlan pillanatban lemeszarolta védelen apainkat: ez a nép lesz lépésről-lépésre Erdély földjén.

Régóta tudtuk, de féltünk, hogy valaki szemünkre lobbantja; aggódva látuk, mint kevesbedik évről évre azoknak a száma, akik az erdélyi vidékek telelkönyveiben magyar néven vannak bejegyezve, de most a kassai kongresszuson oly panaszosan hangzott a segítségkérés a magyarság számára veszendő vidékekről, hogy nekünk megsajdult belé és kitör belőlünk a szó: ne tovább.

Mig az Emke kicsinyeket óvó intézeteket létesít mindenütt, a hol a magyarságot veszélyeztetve látja, az oláh agitáció egész mártírt eszelt ki, melyen alacsony az erdélyi magyarság hatalmat.

Pénzüntezeti, az Economul és főleg —

czimü versciklust hitvány tinta pazarlásnak, papirkosárba való emelygős jeremiadoknak nem nevezte volna.

— Az ég és föld összeesküdött ellenem, morfondirozott szegény Tibor, mikor a panaszoktól hemzsegtető rendőrségi hivatalokat járta.

— Margit, Margit, ha te tudnád, hogy a szív mennyit szenved a durva emberek érdes szavaitól, gyöngyhármat pere ne le büvös szempilláidról!

Sajnos Margit ezt nem tudhatta meg, mert a mama felügyelete alatt végbe ment találkozókon nem volt alkalom a keserveket kiönteni.

Margit mamája ugyanis gyakorlati aszszony volt. Régen kiadta volna az utat Tibor barátunknak, ha nem szerez biztos tudomást arról, hogy a jelzett fiatal ember többszöri kísérletezés után letette a második alapvizsgát, s rokonsága révén reménye van, hogy határfordítva az újságrásnak bejut Ugocsa megye egyik bar szerényen dotát, de allandóan igérkező szolgabírói székebe.

— Utóvégre is szolgabíró — szolgabíró! Lehet belőle főbíró, főjegyző, alispán — főispán. Buzinczky Margit pedig akarmilyen jónevelésű lány is: egy főispáni férjvel meg elégedhetik.

Ez a képzeleti főispánság mentette meg Tibort a csendes eltávolítástól. És ő ezt úgy

— polipkaru Albina, egyre-másra váltják magukhoz az eladosodott magyar birtokosok földjeit.

Csönben, zajtalanul fészkel be magát mindenüvé, hol még rövid idő előtt derek magyar érzés, magyar lélek honolt és — amint a panasztevőtől hallottuk — ha így megy tovább is, fiaink megérik, hogy nem lesz iskola, ahova magyar szót tanulni eljárhatnának, mert hiszen román az ur és ő diktálja rák a maga nyelvét.

Mit szólnak vajjon ehhez a tényhez azok, akiknek nemcsak hivatásuk, de kötelességük is örökösök leg-zentebb jogainkon és hagyományainkon?

Azok, akik ellenül nézték a székelység olahországi kivándorlásait, nem döbbennek-e meg, mikor hallják, hogy nemcsak a nép pusztul onnan, de a visszamaradó föld sem marad a miénk.

Lassan aze lesz, aki telekiabálja a nyugaot a mi barbar-agunkkal, mert ő nem hogy juk megelni itt, enyomatásáról, rőszakosságunkról beszél és közben mint a kigyó férközik ho zánk és kimar bennünket a magunkból.

Szomorú dolog az Albinának ez a terfoglalása. Azt látja csak, hogy míg mi a csiraba akarjuk beleontani fajunk szeretetét, a román fortely az elterős fát dönti meg, hogy helyébe a maga dudváját ültesse.

Azt a kassai szöveget nem szabad csak úgy elhangzani hagyni és rövidesen fontolóra venni, mint más egyéb ott elhangzottakat. Komolyan meg kell fontolni a tennivalókat, mikép lehet az erdélyi magyarság pusztulásának elejét venni és megtörni végleg az Albina és a vele rokonegyesületek hatalmát.

Mert a szegénység nagy ur és a mikor a pusztuló középosztály jóságára vetettek ki hálójukat a mi elleneink, ugyan jól számítottak.

Ez az osztály volt minden időben Erdély leghatalmasabbja, ebből kerültek a Bethlenek, Bocskaiak legerősebb támaszai.

Ezen az osztályon tört meg a felhold uralma és tartotta meg a magyar kultúrát. Az Apácsi Cs. ry Janosok, Mikos Kelemenek, Bod Péterek tőle származtak és adtak nekünk borus napokban a tudomány földterítőit.

Most, hogy szomorú idők járnak erre az osztályra, hogy fűhöz-fához kell kapaszkodnia bajiában orvoslásért, gonosz tanácsadók ravasz feicsert csmépsznek hozzá, vagy az maga toladodik be hozzá.

Ki vele, ne adassék meg neki a meghallgatás, a bajos testver a testverhez forduljon,

látzik megérezte, mert vakmerő színekkel kezdte esetei ni hetenként legalább kétszer a közigazgatási pályá nagy eőnyeit.

Mindzekekkel azonban Revizió Mihály segédszerkesztő nem elégedett meg, hanem a felelőssel tartott közös anketen elhatározta, hogy Tibor urat ki gyógygyitani méy-séges szerelméből. Mert elvegre mégis rendelőnes dolog az, hogy a Kürt szerkesztőségének egyik béttagja a helyett, hogy szolidan tisztességesen ebédelgetne és vacsorálgatna, száraz kosztot tengődik, s fizetésének tetemes részét képeslevelező lapokra és virágcsokokra pazarolja.

— Elvégre én is voltam szerelmes, fakadt ki a jeles segédszerkesztő, de azért volt ebédem és vacsorám, s ideálom még sem hídgedt el tőlem.

A felelős szerkesztő ker sni kezdett régi emléket közt. Ugy találta, hogy bar ő huzamosabb ideig élt parizerrel és virslivel, de ezt nem azért cselekedte, hogy szerelme tárgyának képes levelezőlapokat és virágcsokokat küldözgesse.

Vegre is arra a megalapodásra jutottak hogy a szerkesztőség törvényszékké alakul, és súlyos büntetést ró Kereszturi fejerre, ha nem tér vissza a becsüle utjára.

A törvényszék elnöke a felelős szerkesztő lett, tagjai a munkatársak. Szigorúan sarokba szorították Tibor barátunkat.

mert a hazáját adja el, aki ott a bajoson nem segít.

Azok pedig, akiknek kezébe nemzedékek sorsa van letéve, gondolkozzanak, nagyon, nagyon komolyan a kassai panaszón. — Ne terhelje a lelkiismeretüket a jövendő idők magyarája, mely Erdély szépséges bércei közé édes testvért köszönteni ment és gyűlölködő ellent talált az ősi föld urául!

Erdélyi.

Ugron Gábor mint szakértő.

Debreczen, okt. 29.

A kereskedelmi miniszteriumban ma ígmet anketeznek a tisztességtelen versenyéről. Hogy hanyadik már ez az anket ebben a kérdésben és hanyadik az a törvénytervezet a melyet meg vitatnak, ki tudná ezt számon tartani.

Am ha eddig a kereskedelmi miniszter lázas igyekezete daczára sem lehetett azt a súlyos közgazdasági problémát megoldani, remélni lehet, hogy a mai anket már egy hatalmas leppel fogja ezt a kérdést körelebb vinni a megoldáshoz.

A mai anketre meghívott szakértők között ugyanis ott szerepel Ugron Gábor neve is, a ki kétségtelenül sietni fog a meghívásnak eleget tenni és bő éges tapasztalait a miniszter rendelkezésére bocsátani.

Hatarozottan szerencses gondolat volt Ugron Gábor meghívása. — Mert annyi bizonyos, hogy ezt a kérdést úgy senkitem ismeri, mint ő. — Ezt bebizonyította a zab ügyben.

Amit ő ezen a téren produkált, az fejeves sorozata mindazoknak a fogásoknak és csalafintasagoknak, melyeket a közgazdasági tudomány a „concurrance de loyale” neve alatt összefoglalt.

Hét éven volt a miniszterium zabszállítója. — Nem volt ugyan kereskedő, de ezen könnyen segített. — A delegációban elfogadott egy hatarozati javaslatot, mely azt kívánta, hogy a hadügyminiszterium szükségletét lehetőleg közvelelül a termelőknél fedezze be. A mikor ez megtörtént, rögtön benyújtotta ajánlatát, mint termelő s a hadügyminiszter sietett elfogadni ajánlatát, mert hisz Ugron veresszáj delegatus tag.

Arai ugyan busasak voltak és jóval meghaladták a polgári haszon mértékét, de hát mit tett az? A hadügyminiszter csaknem fogja a harags zabobánt még jobban megharagítani.

Ugron tebát szállított vigan. Azaz hogy

— Honnan vesz ön pénzt a virág csokrokra és képes levelező lapokra?

— Schweitzkopf kiadó urtól.

— Hogyan?

— Előleg alakjában!

— Igen, kialtott fel diadalmasan Revizio Mihály segédserkesztő, hat azért nincs önnek elsején soha sem pénze mert forintonként kiszedi!

— Igenis, rebegte szemlesütve Kereszturi!

A törvényszéknek ez tökéletesen elegendő volt. Visszavonult itelethozatalra. Rövid tanácskozás után Revizio Mikaly segédserkesztő kihirdette az ítéletet.

„Kereszturi belmunkatárs ur kötelességének pontosabb teljesítésére hivatik fel. Különben a közgazdasági rovat napenkenti korrigálására utasittatik teljes felelősség mellett.

Egyben Schweitzkopf kiadónak meghagyatik, hogy előlegét semmi körülmény-k között ne adjon.”

A hatarozat első része csak türehető volt, de az utolsó az l-sújt. A véletlen úgy hozta magával, hogy Buzinczky Margitnak masnap volt a születésnapja.

Tibor barátunknak pedig becsülebeli kötelessége volt virágcsokokkal lepni meg az ideáljat.

— Igen de hogyan?

dehogy szállított. Nem volt neki tíz-drész anynyi zabja sem, mint amennyinek szállítására vállalkozott, hanem a szerződését egyszerűen átruházta egy désgazsag kereskedőre, akit ő ajánlatában nagyuri leereszkedéssel megbíztak nevezett.

A busas províziót pedig még nagyobb leereszkedéssel vagta zsebre.

Kell-e ennek fényesebb példája a concurrence de loyalténak?

A delegáció határozatával kizárta a kereskedőket a termelők érdekében. Ajánlatának benyújtásával pedig kizárta a termelőket — Baruch Jeremias érdekében. Ő maga pedig éveken át hű a busát províziót a — maga érdekében.

De ez még nincs vége. A nagy zabonban nem csak a zabszállítás, hanem az iparfejlesztés tere is működött. Szubvenciót húzott oly gyár után, mely sohasem épült fel és oly kölcsönöket eszközölt ki a kormánytól, mely után nem fizet kamatot. Ezeket az összegeket pedig elvonta olyan emberektől, a kik akartak es tudtak is gyárakat csinálni.

Ugron Gábor tehát első rangú szakértő ezen a téren. De szakértelme egy kissé egyoldárú. Mert azt megmutatta, hogy hogyan kell a tisztességtelen versenyt csinálni. De hogy hogyan kell azt megakadályozni, erre vonatkozólag talán még sem ő lesz a hivatott tanácsadó.

Különben mi csak helyeselhetjük Ugron Gábor szakértői szereplését. Hisz hajdan az ügyes csendbiztosok a szegényléleknyekből válogatták ki legügyesebb pandurjaikat.

A Vörösmarty szobor.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, okt. 30.

Abban a nagy-zabásu mozgalomban, melynek célja, hogy Vörösmarty Mihálynak, a Szózat nagy költőjének a nemzeti kegyelet a fővárosban is lerója adóját a költő százéves születésnapja alkalmával, tegnap, vasárnap történt meg az első lépés.

Az Otthon írók és hírlapírók köre értekezletet tartott, hogy Vörösmarty szobrot állítanak a fővárosban. Az értekezleten, mely 11 órakor kezdődött, megjelentek: Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, dr. Jokai Mór, Márkus József főpolgármester, báró Eötvös Loránt, az Akadémia elnöke, Graenzstein Béla államtitkár, Bartók Lajos, Bardocz Pál (Magyar Tanító Kaszinója), Beöthy Zsolt, Beöthy László, Chorin Ferencz képviselő, Csajthay

Ferencz, Braun Sándor, Cséri József, Emich Gusztáv, dr. Erődi Béla, gróf Festetics Bencő kir. tanfelügyelő, Forster Géza, Gelléri Mór, Hadsics Antal, a Maica Srpska elnöke (Sevics Mihály bási szerb püspök képviselője), Halmos János polgármester, Herczeg Ferencz országgyűlési képviselő, szerkesztő, dr. Herczeg Mihály, János-Gusztáv címz. püspök (báró Horváth Károly veszprémi püspök képviselője), Kaposi József (Szent-István-Társulat), Korbuly József szerkesztő, Magyar Gábor a kegyes tanítóképző intézmény főnöke, dr. Margalics Ede egyetemi tanár (Pazmany-Egyesület), Mészáros Imre, dr. Puri Ivan (Szent László-Társulat), Rajna Ferencz, Rabel Rajmund a (Budapesti Tudomány-egyetem rektora), dr. Sziklay János (pozsonyi Toldy-kör), gróf Szapáry Pál, dr. Varadi Antal, Varadi Arpad (a csanádi püspök képviselője) és még igen. Az értekezletet Rakosi Jenő nyitotta meg hosszabb beszéd kíséretében. Beszéde végén azt ajánlja, hogy a kuljon az értekezlet országos nagybizottság névsorának elfogadása után a bizottság tisztikarát és választották meg. Negváasztattak:

Tiszteletbeli elnökökké: gróf Andrássy Aladar, gróf Csáky Albin, báró Eötvös Loránt, Daranyi Ignác, Jokai Mór, gróf Pálffy János, Perczel Dezső, Szász Károly, Vaszary Kólos, Wlassics Gyula, gróf Zichy Jenő.

Elnökökké: Gróf Apponyi Albert, Baltik Frigyes, gróf Csekolics Endre, Falk Miksa, Feber Ipoly, gróf Károlyi Sándor, Kleh István, Kornfeld Zsigmond, gróf Keglevich István, Márkus József főpolgármester, Rakosi Jenő, Tisza Kálmán, Veszi József, gróf Zichy Jenő, Zmejanovics György püspök.

Alelnökökké: Bartók Lajos, Beck Nándor, Beöthy Zsolt, lovag Falk Zsigmond, Gelléri Mór, Glück Frigyes, Györy Elek, Gyulai Pál, Halmos János, Havranek József, Hevesi Ödön, Hüttl Tivadar, dr. Katona Béla, Kohner Zsigmond, Neuschloss Marsell, Pinter Kálmán, Pucher József, Ruszt József, Sándor Pál, Thék Endre, Zsilinszky Mihály.

Jegyzőkké: Erős Gyula, Hollósy Géza, Márkus Miksa, Sajo Aladar, Szatmári Mór.

Jokai Mór indítványozza, hogy a működni, dolgozni kész bizottság elnökeül Rakosi Jenőt valaszak meg. Ezután a jegyző felolvasta a beérkezett leveleket és táviratokat. Mindenünnen lelkesedéssel jelentik be a mozgalomhoz való csatlakozást. Kimentette magát a többi közt gróf Széchenyi Gyula, a királyi személye körüli miniszter, Szerecsanyi püspök, aki örömmel üdvözi a mozgalmat, amelyhez, ugymond, minden magyaroknak csatlakoznia kell, Feber Ipoly pannonhalmi főapát, Rimely Károly püspök és gróf Zichy Jenő le-

vélben, amelyben ötszáz koronát ajánl föl a szobor javára; Zmejanovics György püspök, aki lelke mélyéből üdvözi a mozgalmat; gróf Csáky Albin és neje, báró Dániel Ernőné, Horváth Nándor.

Ezután egymásután jelentették, hogy Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, báró Frith fejemegyei főispán, Ludvigh Gyula, a magyar államvasutak elnökgazdája, Dessewffy csanádmegeyi püspök, Horváth Károly veszprémi püspök, Sevics bacsmegeyi püspök nem jelenhettek meg, de képviselőiket elküldték.

Beöthy Zsolt tudatja, hogy az egyetem bölcészeti kara a főhíváson fölbuzdulva, a szoboralap javára 200 koronát ajánl föl.

Vajda Ödön zirczi apát sajnálatta jelentti, hogy az értekezleten nem vehet részt, és a szobor javára az apát-ág nevében 200 koronát ajánl föl. Pinter Kálmán a Kátholikus kör nevében jelentti, hogy a kör által gyűjtött 14,000 koronát a Vörösmarty-szobor javára kiszolgáltatta.

Braun Sándor (a Budapesti Ujságírók Egyesülete nevében) Papp Danieiről emlékezik meg, aki 1896-ban már lelkes felhívást írt a szobor felállításáért, Papp Danier felhívásának az lett az eredménye, hogy 3243 korona 30 fillér gyűlt össze, melyet a szobor bizottság rendelkezésére bocsátott.

Márkus József polgármester jelentette, hogy a székes főváros polgársága nagy lelkesedéssel fogadja a mozgalmat. Rath György, az országos képzőművészeti tanács elnöke jelentti, hogy az országos képzőművészeti tanács már régebben elkészítette Vörösmarty szobrot és ezt felajánlja a szoborbizottság javára, azzal a tervvel, hogy talán most alkalmas volna az idő arra, hogy ez a szobrot sokszorosítva terjeszszék.

Rakosi Jenő azt indítványozta hogy husz tagu munkabizottságot valaszszanak, melynek hivatása a szoboralap megteremtése.

Az Otthon köréből 5, a budapesti Ujságírók Egyesületéből 5, a Kátholikus körből 2, az Akademiából a Kisfaludy-Társaságból, a Petöfi-Társaságból, a Képzőművészeti-Egyesületből, a Pazmany-Egyesületből és a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségéből egy-egy tagot, összesen husz tagot. Ennek elfogadása után azt javasolták, hogy indítsák meg azonnal a hírlapi és társadalmi akciót, és az országos gyűlést.

Végül lelkes szavakkal ajánlotta, hogy József főherceget, mint Vörösmartynek földijét is a mozgalom védőjéül kerjék fel.

A gyűlés elhatározta, hogy küldöttség útján kéri meg a főherceget a protektorátus elfogadására.

A virág kereskedő már régóta nem hitelez — pénz pedig nincs.

— Hatha Schwerzkopf kiadó szívet meglehetne lagytítani a szerkesztősegi döntvénnel szemben?

Bekopogtatott a kiadóhivatalba. Alázatosan köszönti, s tudakozódott a kiadó egészségi állapotáról.

- Hogy van edes kiadó ur?
- Köszönöm, egészen jól!
- Hat a kedve neje?
- Az is.
- Es a gyermekek?

A kiadó rabant Tibor:

— Hat nem tudja hogy nincsenek gyermekeim?

— Ezzel felsültem — szólt magába Tibor ur. De menjünk tovább!

— Van ugy-e elég dolog?

— Van hala Istennek.

— Hat öt forint elég van valahol?

— Az tegnap óta nincs.

— Miért?

— Ön tudja legjobban!

— De kedves kiadó ur?

— Akármilyen kedves vagyok előleg nincs. Hozza le a csillagokat az égről, akkor sem adok.

Tibor megsemmisülve tavozott az irodá-

bol. Egy keserű sóhajt eresztett meg a sarkon kiadókról, s aztán kiment az utcára.

Metsző hideg szél csapott az arcába, füttyülése esz-be juttatta minden embernek, hogy itt a tél.

Tibor is megborzongott. De a másik pillanában már felragyogott az arca.

A sarkon álló hordárnak intett egyet, és behuzódva a kapu alá levetette a téli kabátját.

— Ezt a kabátot beviszi a zálogházba.

Kap érte 5 forintot bizonyosan. A pénzzel elmegy a virágkereskedésbe, és csináltat egy csokrot, s felviszi Buzinczky kisasszonyékhoz.

— Ertem instálom!

A hordár jobbra. Tibor zsebre vágott kézzel balra indult. Egyet füttyentett s elkezdte kacagani.

— A redakciót megfogja ütni n guta, de Margit megis csokrot kap!

Aznap este Revizió Mihály szerkesztő jól befűtött otthonában teás csésze mellett ovasgatott. A szoba regényiróink szerint barátságos volt, nemesen egyszerű butorai jó beryomást gyakoroltak a szemlélére.

Revizió ur kényelmesen hátra dőlt karosszékekében s élvezte a csendet.

— Egyszerre valami tapintatlan ember egész indulót kezd verni ablakának üvegtá-

láján. — Ki az, ordította ki Revizió ur dühösen?

— Én valaszolt egy reszkető hang.

— Ki az az én?

— Kereszturi Tibor!

Revizió kinyitotta az ablakot s elbámulva látta, hogy az utcán csakugyan Kereszturi van.

Kiskabátban a hidegtől kékke zölddéválva.

Hat maga mi az istennyilat csinál itt kiskabátban?

— Nem tudok hazamenni!

— Miért?

— A teli kabátomat becsaptam a zálogházba, s benne felejtettem a kapukulesomat.

Ha be nem ereszt itt fagyok meg ablak alatt.

Revizió majd a szoba tetejéig ugrott dühében... Ez a fiu lefőzte az egész szerkesztőseget... Mert azt az első pillanatban kitalálta hogy a teli kabát ára csokor alakjában ott állatozik Buzinczky Margit szobájában.

Hanem aztán gondolt egyet. Beengedte a didergő fiu, sőt hamarosan még egy csésze t át is főzött neki.

Másnap azonban Kereszturi Tibor már a közigazdasági rovat korrekturáit böngészte nagy szorgalommal.

H I R E K .

Egyről-másról.

Bali Mihály Szatmáron van. A halálma-dár rászállott a ház ereszére, s az emberek rémülten, sugdosva beszélgetik egymástól: Tehát mégis? — Nem volt számára kegyelem? —

Az utcásarkon gyorsan fordul be egy ismerősöm, felem ront: „Hallotta már, Bali Mihály Szatmáron van! Mondja, atjön az akasztásra? — Nagyszerű lesz, alig várom!”

Mekkora korlátoltság, mennyi üres lel-küség. Mindenre gondolnak, gondolnak a ma-guk gyönyörűségére, gondolnak a látványos-ságra, mintha egy izgató czirkuszi előadás megtekintésére készülének, de egyre nem gondol senki. Arra a szerencsétlen emberre, ki összetörve, halálfelelemmel, s e mellett ép esszel, erős testtel látja közeledni a halált. Minden gondolatán, minden érzetén, mint az egboton a szivarvány huzódik keresztül: meghalni. Ez a makacs, ez az ösztönszerű allatias ragaszkodás az élthez felelemmel tölti el a gondolkodót.

Tehát mégis csak borzasztó lehet meg-halni! — avagy éni olyan szép?

— Szép, szép. Hiába beszélnek nagy képtű bölcsék, éni mégis szép. Éni és ural-kodni. Ez az egy, amihez az ember épp oly görcsösen tud ragaszkodni, mint az élethez: a hatalom. Csodálatos példáit látjuk ennek a szívós, élet-halálra menő küzdelemnek a ha-talom közül. napról-napra. Bánfyt mi szőlője le az udvarmesteri székéről, hogy a bársony fotelbeni pihenés helyett talán ismét sarral dobaltassa meg magát: a hatalom. Küzd elke-seredten a régi polczért, s ki tudja, győzi-e Széll Kálmán sokáig a paktumokkal. — Appo-nyi, ez a lángeszű szóok mivel járatta le magát? — változtatta folyton a politikáját, hogy bármi résen keresztül hatalomra jusson. Még eddig nem sikerült, nem tudjuk fog-e si-kerülni, de az bizonyos, hogy a kaméleonosdi játékkal Apponyi elérte azt, hogy a többség mint nagy eszű szóokot, s csak a kissebbség ismeri el mint politikust. — De hát a hatal-mat nem lehet megértékelní. Azt a kéjt: le-sujtani, felemelni valakit annélkül hogy halát várnánk érte, vagy a bosszu aggaszthatna, azt cselekedni ami nekünk jól esik, s egy ak-kotásunk után vakmerően nézni a bámuló, forrongó, alázatos és dühös világ szemébe: „Ne ordítsatok, mert összeüporlak benneteket! Szamarak, nem látjátok, hogy kezembem a h a t a l o m !”

A hónap elején szép kiállításunk lesz. Sok nagy neves művészünk hozza el hozzánk képét, hogy megbámuljuk, hogy kellő ellenérték ellenében magunkévá feyűk, hogy tanuljunk, s hogy ők megkapják az anyagiakat, melyek segítségével tovább áldozzanak a művészet ol-áran.

Egy régi dolog jut most, képkiallításunk megnyitásakor eszembe.

Ezelőtt, nem is olyan régen, nagy vihar dult a magyar festők között. Tamadtak, véd-tek, de inkább tamadtak, mint védtek. A harc közép pontja egy ember volt: Hock János. Ez a tetőtől talpig művész ember, kinek zseniális lelkét szép és nagy ideák hevítették, ez az emb-er elszenvedett akkor sok, igen sok bantalmat azoktól, akiknek javát akarta, s akiknek javát akarja.

De a martýriumnak kinöttek a virágai s a bantalmakból rózsák fejlődtek.

Ki csinálta a vidéki képkiallításokat, ki vetette fel az eszmét, ki harcolt érte?

Hock János.

S kik engedtek végül is, kik sorakoztak a kezdeményező oldalá mellé?

A magyar festőművészek.

Hock Jánosnak köszönhetjük azt, hogy a jövő hó 12-étől kezdve rövid ideig bár, de alkalmunk lesz gyönyörködni festőművészeink remekeiben.

Hogy gyönyörködni fogunk, azt garantálja a kiállítók névsora.

Egymást kergetik agyunkban a gondolatok. Egyikben ilyenek, másikban mások — agy válogatja.

Egyik bölcseszekekről elmélkedik, a másik gondolatban, kenyér után szaladgál, a harma-dik azon tündök, hogy a szeszélyes október végi napon felöltöt vagy esőköpenyt vegyen-e fel porbűvelére.

Ez az utóbbi a legidősebb.

—il.

Álarczos rablók támadása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 30.

Emlékezhettek olvasóink azokra a rabló-romantikára omlékeztető dolgokra, melyek most nyáron a Debreczent környező tanyá-kon törtétek. Mintha a régi rablóvilág felel-mes, kegyetlen alakjai éledtek volna fel, olyan dolgokat meséltek a megrémült tanyabeliek. Álarczos rablók késekkel, puskákkal tamadtak a vagyonosabb tanyákra, hol csellel, hol ost-rommal foglalva el azt, kifosztogatták, felgyuj-tották, s a lakókat többé kevésbé bantalmazva kiraboltak.

Most ismét a nyári rablótámadásokra hasonló esetről adunk hírt.

A Debreczen mellett fekvő Hidvéger ta-nyáján történt az eset. Éjjele, a sötétség ol-talma alatt, lopva, álarczos alakok vettek kör-ül a tanyát. A tanyabeliek azonban ebereb-bek voltak, mintsem a rablók hitték volna.

Alig készültek el utóbbiak a támadásra, a tanyabeliek lövésekkel fogadták a tama-dókat.

A meglepett zsványok fejüket vesztették s egy kalap és fokos hátrahagyásával eltűntek az éjben.

A nyáron megismétlődött rablóromanti-kák száma tehát ismét szaporodott egy-gyet.

De kérdés, hogy meddig lesz ez roman-tika? Meddig fogjuk ert ilyen regényes szem-üvegen keresztül nézni?

Talán addig, ameddig emberhalál, vé-rengés lesz az álarczos rablók alattomos munkájának következménye.

Ideje volna a dolognak alaposan utána nézni, es nem tréfára venni a dolgot, nehogy a szomoru következmények sirva bosszulják meg a könnyelműséget.

Az álarczos rablók tehát még mindig kí-sértének . . .

Nem tudta fizetni a porciót!

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 30.

A Rakovszky utca egyik házának istál-lójában megrázó trag-dia játszódott le ma bajnalban. Egy szegény munkás ember bele-unva az élet, nehéz, leiket testet gyilkoló bar-czába, önkézevel vetett véget életének. Munkás

szorgalmas ember volt. Családjának; családja-ért elt, de az élet nyomasztó terhe oly su-lyosan nehezedett vállaira, hogy összerokadt alatta.

G y a l a i Jánosnak hívják a szeren-csétlen embert. A debreczeni tipikus foglal-kozást üzte — talyigás volt. Küzdött az élet-tel úgy a hogy, de alig tudott annyit keresni, hogy maga jóllakjon. Ha megosztotta család-jával a kenyeret éhezett mikdenki, mert alig jutott egynek egy falat.

Abban az egyszerű körben, a hol élt, becsülettel megallotta helyét. Dolgozott lelki-ismeretesen. Hogy munkájának nem volt ered-ménye a mostoha sors az oka

Családja előtt sokszor sóhajtott fel keservesen.

— Nem tudom fizetői a porciót sem!

Azért pedig nagyon szorongatta a hiva-talos hatalom.

Az utóbbi időben különösen sokat küz-dött. Közéltet a tél, a család jobban érezte a nyomort mint barmkor.

Tegnap este különös keserűséggel pana-szolta feleségének a nyomort. Azért azonban kedélyeskedett is. Lefekvés előtt megölelte fe-leségét, s tréfált gyermekeivel.

Ugy három óra tájban felébredt az asz-szony. Szóitotta az urat, de csakhamar meg-döbbenve vette észre hogy az ura nincs a szobában. Keresésére indult, s meg is lelta az istállóban. De már akkor halott volt a szeren-csétlen ember. Az istálló gerendáján függött kihülve.

Az orvos csak a beállott halát konsta-tálta, s a rendőrséggel együtt jegyzőkönyvet vett fel az öngyilkosságról.

Gyalai János hulláját, mert az öngyil-kosság kétségen kívül megállapítható, nem boncolják fel. A Rakovszky-utcai gyászház-tól holnap delután temetik el.

* **Debreczeni képkiallítás** ötletéből vá-rosunk egyik művészi érzékkel bíró férfa azt az eszmét vette fel, hogy a városháza nagytermében levő király képet cserélje fel a város egy műveszi kivitelű arczképpel, s be-lyezze mellé Erzsébet királynénak valamelyik jeles hazai művész által megfestendő arczké-pét. A mostani felírás pedig a mai közjogi viszonyoknak megfelelőleg módosított. Az eszme helyes és okos, jó volna ha a tanács kisse meghányá-vetné. A polgárság örömmel üdvözölné megvalósítását.

* **Halálozás.** K o v a c s i Kálmánt a D. H. munkatársát súlyos csapás érte. Édes-apja K o v a c s i Karoly 52 éves korában ma reggel észrevétlenül jobblétre szenderült. A meghaldogult hosszabb idő óta betegeske-dett, s különösen az utóbbi években sokat szenvedett. Temetése nov. 1-én d. u. 2 órakor lesz.

* **Vigyázatlan csosz.** Sajnálatra méltó baleset történt tegnap Nagy Mihály csoszszel. Vadászat után lakásán feyverét tisztogatta, de a töltést vesztére ellelejtette kivenni és csak úgy szeggel piszkálta a feyvert a ra-vasz körül. Gondatlansága vezéressé vált. A piszkalástól a ravasz lecsapódott, a feyver eldördült s fajtájára kiáltás jelezte, hogy a lövés talált. A feyver apró sörétei a Nagy Mihály ballabába a térdén flul furódtak be. A szerencsétlenül jart csoszt beszállították a közkórházba, hol az orvosok sebe megvizs-galása után oda nyilatkoztak, hogy bal lábát le kell vágni. Nagy Mihály azonban ebbe nem akar beleegyezni s így a szerencsétlen ember sérülésebe valószínűleg bele hal,

* **Betérés H Bőszörményben.** H. Bőszörményből írják: Szombat este úgy 11 óra tájban özy Dóka Andrásné újvárosi-utcai lakos utcai lakása ablakanak kifeszítése után a házról ismeretlen tettesek mindent kihordtak a kifeszített ablakon keresztül az utcára. A káros asszony észrevévé, hogy a házban világ van, be akart nézni hogy ki jár ott, de nem tudot bemenni, mert az ajtó belülről volt betamasztva különféle tárgyakkal. Ekkor fiának Andrásnak szólott, hogy idegenek járnak a házban. A tettesek észrevették a zajt megugrottak, azonban a zsákmányt otthagyták. A meglejtett puhatolás s nyomozás adatai szerint a tettesek kőbor cigányok lehetnek kik körözés alatt állanak.

* **A hajdu-bagosi exhumálás.** Emlékeztében van még olvasóinknak az a bűnpör, melyet a debreczeni esküdtbírószág szeptember hónapban tárgyal. K. Varga Lajos állott a bíróság előtt a szörnyű váddal terhelve, hogy meggyilkolta edes apját. A tárgyalás annak idején felbe maradt, mert a bűnjelként szereplő golyók nem illettek abba a pisztolyba, melylyel a fiu edes apját megölte. A törvényszék elrendelte K. Varga János exhumálását a czélból, hogy a testében található golyók összehasonlíttassanak a bűnjelként szereplő golyókkal. Az exhumálás tegnap történt meg. A szomorú hivatalos aktusnál ott voltak Hoffmann vizsgálóbíró, dr. Izsó János törvényszéki orvos és dr. Szentpály Béni. A károsított koporsót a hülházba vitték. Az erősen feloszlások indult K. Varga János holt tetemét, mely már fekete vörös volt és az arca felismerhetetlen — kiemelték s azt dr. Szentpály Béni orvos, Dr. Izsó János törvényszéki orvos segítségével felboncolta. A holt testet ismét bele helyezték az erczkoporsóba, melyet a fa koporsóba téve óriási részvéttel ének és haragszó mellett kísérték ki s helyezték vissza ugyanazon sírban örök nyugalomra.

Az exhumálás eredményét egyelőre titokban tartják. Új esküdtszéki tárgyalás ez ügyben deczemberben lesz.

* **A debreczeni ev. ref. főiskola igazgatótanácsa** f. evi november hó 2-án ülést tart, melynek számos tárgya lesz. A fontosabbak a következők: 1. Gazdasági albizottság jelentései és javaslatai. 2. Igazgatók jelentései. 3. Bizottsági javaslat a párbajtörvényről (előadó dr. Bartha Béla). 4. A theol. tanárok véleménye az egyetemmel kapcsolatban tervezett prot. theol fakultás tárgyában (előadó Eross Lajos). 5. Gimnáziumi felügyelő jelentései. 6. A fonskolai anyakönyvtár államszegele (előadja Eross Lajos). 7. Jelentés a főiskola korszerű fejlesztésére vonatkozó tanárkari szerves munkálatakról. E nagy laboriatum kinyomatott s egy füzetben 80 4° lapot tesz ki. Előbb a jelen, azután a jövő szükségleteit mutatja ki szakonként. A feltüntetett szükségletek oly óriási mérvet öltöttek immar, hogy csak a jelen szükségleteinek ellátására, hozzátevéleges számítás szerint, közel 2 millió kellene. Ezenkívül lenne aztan a kollegiumnak szintén tetemes költséget igénylő, korszerű jövő fejlesztése. A jelen szükségletei által okozott, már most kiszámítható évi költségösszeget röviden összefoglalva ez: a theológián 8450 k, a jogakademián 12,200 k; akad. közös szükségletek: 300 k. főgimnáziumban 28,760 k, tanítóképzőben 15,020 k. Összesen 69,430 k. Egyszer s mindeokori szükségletek főgimnáziumban: 46,550 kor.; tanítóképzőben: 30,602 k., összesen: 77,052 korona. A még most ki nem számítható költségek, főleg az épület korszerű átalakításánál is, szintén jókora összeget képviselnek. Hogy honnan teremti mindezt elő a tisztántuli egyházkerület? — azt majd bölcsesége fogja meghatározni, ha ugyan vissza nem retten az óriási feladattól s toldozas-foltozas gyakorlati rendszeréhez nem fordul. De ezzel a dolgon nem lesz segítve, s a szükségletek a korrall együtt folyton szaporodnak, míg a kollegiumot valóban kritikus helyzetbe nem sodorják.

* **A braganzai herceg Écskán.** Ide s tova másfél hónapja, hogy Ferencz József braganzai herceg itt hagyta garnizonját,

hogy három havi szabadság idejét eltöltve. Ez idő alatt keveset halottunk felőle. Becsben, Brüsszelben, Párizsban járt, megtekintette a nemzetközi kiállitást, majd Budapesfen tartózkodott, a bécsi őszi meetingen pedig ismét Becsben volt.

Écskáról kapjuk most a hírt, hogy Harnecourt grófi vadászterületén tartózkodik. Mint tudósítónk jelenti Ferencz Ferdinánd főherceg s neje is ott tartózkodnak s a herceg csak három hét múlva fog onnan távozni.

* **A Hittanszaki Önképző Társulat.** f. hó 31-én d. u. 5 órakor a foiskolai VI. sz. akad. teremben fog reformációi emlékünnepeket rendezni a következő tárgysorozattal: 1. Ének: XC. zsoltár 1 verse; 2. Megnyitó beszéd, tartja Csighy Andor foisk. szenior, társulati elnök, 3. Felolvasás: tartja Hagymássy Gyula 3 th, 4. A reformáció emlékünnepe, óda, irta és szavalja B a j a Mihály 1 th; 5. Záróima K i s s Tamás esk. fel-tól. 6. Ének 70 dicséret 7 verse. Az ünepegyre a n. é. közönséget ezuton hívja meg az elnökség.

* **Tisztügyész-választás.** Hajdúvármegye alispánja pályázati kirdetmenyt bocsátott ki a H.-Bőszörményben lemondas folytan megüresedett tisztügyészi állás betöltésére Pályázhatnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1689. XXII. t.-cz. 74 §-a és az 1883. I. t.-cz. 5. §-a rendelkezésének megfelelően felszerelt pályázati kérelmüket H.-Bőszörmény város polgármesteréhez, 1900. november 8 napjáig bezárólag nyújtsák be. Kesőbb beérkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétendők. Évi fizetés 1500 korona. A választás november 10-én leendő.

* **Ifj Téglyás Gábor szobrának leleplezése.** A fiatalon elhunyt ifj. Téglyás Gábornak tegnap óta emek áll a temetőben. Mervev testtartással, ismert szabásu ruhájában, gombjukában szegfü van; arca, szeme minden vonása olyan hogy csaknem megszólal a fekete ércz. Vegre tehát emléket állítottak egy poétának, ki újságró volt vagyis jobban egy újságrónak a ki poéta volt.

Mert ezt az emléket költeményeinek jóvedelméből állították fel szerető baráti kezek, kik nem akarták, hogy a kiváló tehetséggel megáldott és korán elhunyt poéta emléke örökre eltűnjön. Mert korán elhunyt és fiatal volt, annyi bizonyos. A talapzaton ez áll:

Téglyás Gábor
1878—1900.

Rövid idő. A rövid pályafutása után sírba tünt poéta emlékére emelt szobrot tegnap leleplezték le.

* **Debreczen város virillistái.** (Folyt. es vege.) 46. Horváth János birtokos 1771 kor. 66 fil. 47. Jóna János birtokos 1666 kor. 52 fil. 48. Áron Jenő keresk. 1665 kor. 59 fillér. 49. Gyarmaty István birtokos 1646 korona 77 fillér. — 50. Lestyan Adorján kir. közjegyző ezerhatszázharminczhat korona. — 51. Szilágyi Imre ügyvéd. 1597 kor. 46 fil. 52. Nemes Kálmán ügyvéd 1594 kor. 78 fil. 53. Hochfelder Jakab keresk. 1594 kor. 29 fil. 54. Jóna István birtokos 1585 korona 50 fil. 55. Dr. Berger Andor ügyvéd 1554 kor. 56 fil. 56. Keki Sándor szappanos 1553 kor. 09 fil. 57. Benyats Enil keresk. 1546 kor. 60 fil. 58. Szép József birtokos 1544 korona 14 fil. 59. Steinberger Gyula vállalkozó 1544 kor. — 60. Dr. Szentpály Béni orvos 1542 kor. 90 fil. 61. Boczkó Samuél r. főkapit. 1522 kor. 40 fil. 62. ifj. Kertész István birtokos 1520 kor. 36 fil. 63. Dr. Kemény Mór ügyvéd 1515 kor. 36 fil. 64. Dr. Nagy Lajos ügyvéd 1512 kor. 92 fil. 65. Györy Kálmán var. hiv. 1491 kor. 54 fil. 66. Weisz Sándor kereskedő 1467 kor. 38 fil. 67. Boldog István mezáros 1446 kor. 95 fil. 68. Fleischmann Mór keresk. 1441 kor. 28 fil. 69. Zádor Lajos keresk. 1430 kor. 60 fil. 70. Kenyeres Károly birtokos 1423 kor. 61 fil. 71. Csanak József kereskedő 1420 kor. 90 fil. 72. K. Tóth Kálmán ev. ref. lelk. 1410 kor. 54 fil. 73. Fried Leó bérő 1407 korona 70 fil. 74. Fried Dániel bérő 1407 korona 70 fil. 75. Vecsey Viktor gyógyszer. 1393 kor. 82 fil. 76. Harsányi János birtokos 1380 kor. 76 fil. 77. Kiss Mihály birtokos 1371 korona 93 fil. 78. Dr. Moskovitz Jenő ügyv. 1343 kor. 30 fil.

79. Rosenthal Dániel keresk. 1343 kor. 16 fil. 80. Tóth István építész 1339 korona 37 fil. 81. Debreczeni Jenő mérnök 1330 kor. 84 fil. 82. id. Harsányi István birt. 1329 kor. 04 fil. 83. Dr. Csikos Sándor orvos 1329 korona. — 84. Stark Marton keresk. 1312 korona 47 fil. 85. Szentesy János birtokos 1309 kor. 56 fil. 86. Hidvéger Mihály bérő 1205 kor. 79 fil. 87. Hauer Bertalan szállodas 1292 kor. 50 fil. 88. Mayer Emil igazg. 1279 korona 20 fil. 89. ifj. Pajer József keresk. 1277 kor. 75 fil. 90. Polgári Balint birtokos 1272 korona — 91. Dr. Szotyori Nagy Kálmán orvos 1257 kor. 92. Kerekes Geza birtokos 1247 kor. 08 fil. 93. Tafler Ignác keresk. 1247 kor. 01 fil.

Pottagok.

1. Balogh Mihály mérnök 1231 kor. 60 fil. 2. Szikszay Albert birtokos 1188 kor. 07 fil. 3. Bathory Sándor ügyvéd 1187 kor. 20 fil. 4. Dr. Somogyi Zoltan orvos 1183 kor. 60 fil. 5. Gebauer Károly birtokos 1174 kor. 07 fil. 6. Bőszörményi Pál birtokos 1173 kor. 18 fil. 7. Ungvári József sert. keresk. 1142 kor. 20 fil. 8. Kertész István birtokos 1139 kor. 28 fil. 9. Dr. Kocsar Gábor ügyvéd 1120 kor. 74 fil. 10. K. Vertessy Istvan birt. 1119 kor. 37 fil. 11. Falk Armin orvos 1116 korona 71 fil. 12. Mihalovics István gyógyszer. 1089 kor. 16 fil. 13. Szabó Mihály hentes 1086 kor. 10 fil. 14. Kovassy Ferencz birtokos 1052 kor, 22 fil. 15. Dr. Legányi Gyula orvos 1045 kor. 10 fil. 16. V. Szabó Miklós birtokos 1044 kor. 82 fil. 17. Erdélyi István r. fogalm. 1043 kor. 84 fil. 18. Pongrácz Geza keresk. 1035 kor. 39 fil. 19. Muraközy László gyógyszer. 1029 kor, 14 fil. 20. Goldblatt Jakab gőzm. tul. 1027 kor. 22 fil. 21. Polgári József birtokos 1021 kor. 80 fil. 22. Pasztor János birtokos 1018 kor. 80 fil. 23. Dr. Tüdös János ügyvéd 994 kor. 76 fil. 24. Tóth József birtokos 992 korona 94 fil. 25. Osváth Ferencz ügyvéd 985 kor. 80 fil.

* **Istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban: Holnap szerd n, a reformáció emlékünnepe n. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentisz. eület.

* **Maria Rajneria főhercegnő esküvője.** Bécsből írják: Az esküvi unnepegek tegnap déltan 5 órakor, a Burg szertartás-teremben adott diszebéddel kezdődtek, a melyen jelen volt a király, a mátkapár és az uralkodóház tagjai, a nászvendégek, a legfőbb udvari méltóságok a közös miniszterek, az osztrák miniszterek, és az itt időző magyar miniszterek. A diszebéden ő felsége a következő poharköszöntőt mondta:

„Örömmel adok kifejezést a württembergi királyi családnak hazamall való újabb rokoni összekötése felett és az eg. aldasát kérve erre a szívbeli frigyre, poharamat a fenséges mátkapárra emelem.”

Ebéd után cerele volt az új teremben. Este fél kilencz órakor a Burg nagy redout-teremben udvari hangverseny volt, a melyen a nevezettekön kívül diplomáciai kar tagjai is résztvettek. Pontban fél kilencz órakor megjelent az udvar. A király a casertai grófnét vezette be. Miklós württembergi herceg Mária Jozefa főhercegnőt, Róbert württembergi herceg Mária Immaculata Rajneria főhercegnőt vezette be. A szünet alatt cerele volt és hűsítőket hordtak hőrül. A hangverseny után a király megszólított néhány művészt. Közvetlenül a hangverseny megkezdése előtt külön kihallgatáson bemntattak a királynak Plunket brit nagykövet feleségét.

* **A néma kéz.** A parlamenti elszólások dus természetben ritkítja párját az a merész mondás, melyet a Journal des Debatesben olvasunk és amelynek Avignon város képviselője Pourguery de Boissorin az atya. Ez a képviselő ugyanis legutóbb a következőket mondta el a szószéken:

— Lehet hogy a miniszter ur jobb keze tudja, mit csinál a bal, de halgat róla.

A néma kéz felemlítésének óriási hatása volt.

Az egész ház perczekig tapsolt a szónoknak, csak a miniszter nézte zavartan a jobb kezét, hogy noha annyi mindenféléről tud, miért is nem beszél róluk?

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dúsválasztékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Színház.

Bocaccio. Souppé örök szép zenei operetjeteit haz elvezte végig. Bizonyitek ez is annak, hogy közönségünk a kasszikus, fajta színművekért mindig jobban érdeklődik, mint holmi modern fere munkák iránt. Az előadás kifogástalan volt s dícséretére válik a társulat operette személyzetének. A siker oroszianrésze mindenesetre F. Kallai Lujzáé és Perényi Margite volt, amaz a czimszerepben ez pedig a Fama-tta eneseben nyuj van teljesen kielegető elvezet a háts telt háznak, a mely Perényi ma is gyönyörű virágokkal lepte meg. De meg is érdemelte. Aból a batarozatlanságból, trémázásból, melyet a Baba enekete-eben tapasztaltunk nála ma semmi semmit sem láttunk. Én-ke tiszta precíz es teljesen művészi, öntudatos énekes volt. Nyit színen is többször megtapsolta a közönség, különösen az első felvonás szerelmi kettősének élénkesége után.

Kallai Lujza nemcsak kifogástalan énekesével, hanem temperamentumos, szellemes játékával is eragadta a közönséget, különösen a híres szüreti jelenetben, mely különb-n is az egész este leg-sikerültebb jelenete volt.

Teljes dícséretet érdemelnek azonban a többi szereplők is. Bárdos Irma, mint Beatrice, K. Galyasi Paula mint Izabella, Szigeti Lujza, mint Petronella egészen sikerültek mondható alakítást mutattak be. Galyasi Paula különösen elevenesével, Bárdos Irma csinos, csak itt-ott még elfogult énekesével, Szigeti Lujza termé zsellességre törekvő komikumávtüntek ki. A kaczagtató rész eteket pompásan domborították ki Szikay Karácscsal és Nagy Gyulával. Örömmel kövataljuk, hogy Sziklay-nak sikerült ezúttal a discretio határain belül mókázni es azért nem kevésbé tett-zett a karzatnak is. Környei kissé nehézkes Leoneto volt, Péchy háarozottan gyenge Pietro.

Álalában sikerült volt az előadás, jó volt a zenekar is, bár sokszor a nagy láрма miatt csak nehezen érvényesült.

A heti műsorról kell még megemlítenünk, hogy sokkal szerencsés-ebb a múlt hetinél, ámbar még mindig sok kívánni valót hagy hátra,

sn.

Színházi műsor.

Kedden: Delila színmű.

Szerdán: Don Caesar de Bazán vigitjáték.

Csütörtökön: Il Rakóczy F. rencz, színmű.

Penteeken: Balak, bohozat.

Szombaton: Ugyanaz.

Vasárnap delutan a Baba, operett.

este: Drama a tenger fenekén.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság október 28-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg:

»Gróf Csiky Albin, a főrendiház e'nöke« (arczképpel.) — »A főrendiház alelnökei« (Ernuszt Kelemen és baró Kemény Kálmán arczképeivel.) — Költemények: »Sáska cipő« Gróf Zichy Gezatól. — »Őszi hang« Illyés Bálinttól. — Regénytor: »Borsa Jozsi«. Elbeszélés. Irta Barsony Istvan (Neogrady Antal rajzaival). — »Hires szerelmesek«: »Habsburg Ferdinand es Welsér Philippine« (képekkel.) — »Kisfaludy Sandor es Szegedy Roza« Irta Eötvös Karoly. — A »boldvai csangókról« (képpel). György Endrétől — Blahané jubileuma« (képekkel Blahan-ról.) — »Egy új jótékony intézet« (képekkel a nagypenteki ref-társasan budaörsi kórházról.) Dr. Kiss Áron

tól. — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkronika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes népiap« legolcsóbb ujság a magyar néo számára, félévre 2 korona 80 filler.

CSARNOK.

Égető Rézi.

— Regény —

Kürz Alice német eredetije után.

K. Pasi István.

Folytatás.

— Biztosítva l de mily csekély-séért — rivalg ez hanzos tekintettel. — A pénz-zekrényt, melyben a megtakarított ezüst forintok vannak kihoztat-e?

— Nem, — arra nem gondoltam.

— Nem gondoltal? . . . hisz mindenek előtt arra kellett volna gondolnod.

— Engedj be mennem, hadd hozzam ki.

— Az isten nevere Monika, a szoba már ég, hadd a peazt, gondold meg, hogy gyermekünk biztonságban van. — Ez a földolag.

— Menj! . . . vagy talán azt hiszed, hogy nincs ehez elég bátorságom?

— Nem engedlek.

— Ez első eset lenne, hogy akartommal ellenkezel, engedj mondom; nem csekély-ség, a mi a zekrényben van.

Kiragadja magát s az égő hazba rohau, — Monika! kiabalt a fia segítségére reg oda érkezett keresztuti gazda — Monika!

De az asszony nem hallgat az intő kiabálásra.

Tóni követni akarta, de atyja visszatartotta.

— Maradj itt! hadd a nembert, maradj Tóni.

A fiatal parasztagazda mereven tekint atyja ijedt arczara.

— Engedj atyam! — ordítja, — engedj, nem félek a haláltól, most az én akaratom szerint legyen, — es az öreg erős kezei közül még nagyobb erővel kibontakozva, rohan neje után, előre.

— Imádkoztatok, imádkoztatok, hogy megmeneküljön! — kiált a keresztuti gazda terdre borulva.

A nep többnyire nők, segitenek a meg megmaradt épületeket megmenteni.

Ekkor megjelenik Tóni, karjaiban Monikával es megjelenik a zuhogó eső is, nem egyes cseppekben, hanem hatalmas zuhatagban.

A lángok össze esnek; a falut fenyegető veszély elvonul es a felkelő borult sápadt hajnal, — mar csak a romokat, a megüszkö-södött gerendákat, a gyzénen füstölő törmelékét, kiaszott bokrokat, a megcsontkított lomb nélküli galyakat, melyek ég felé nyulva mintha panaszkodnának es könyörögnének — egyszóval az Ober majer gazdag majornak végmaradványait világtja meg.

V.

A szeot szüz képe a »Zerge« vendéglős unokáját nem gyogyította meg, noha a szegény anya szive egész hitével akasztott egy vial-z labacska a szent kepet elzáró, kez-kekel es lábakkal beaggatott racoszatra es bárha nem csekely ezüstöt is aldozott.

A gyenge gyermek meghalt, az obermayer-nel történt ézést követő nap r-ggélén.

A kis hullát eltemettek. Rézi asszonya mellett allott.

Arca sápadt es dult volt.

— Hát csakugyan menni akarsz Rézi?

— Igen! — engedj mennem, nincs rám

többé szükségem sincs kicsi, a kit apoltam, már haló t.

— Nem tartozol semmivel. Itthon akarsz maradni?

Rézi rázta fejét, szemei vadon feny-lettek.

— Csak itthon nem

— No ne nézz oly különösen rám, mintha felakarnál fanni; hogy ha velem akar-nál jönni, elviszlek magammal. Nagyon hall-gatag vagy ugyan es egy édes nevetésedet nem látam meg soha; de dolgozni es rendel-kezni kettő hevet is tudsz.

A férfiak után se igen törőd maradat.

Rézi keserűen felnevetett.

— A férfiak felnek vörös hajamtól — a gyujtogató lanyaz után nem vágyik senki! Otthonom, sőt az egész ország meg van ré-szemre keserítve. Tegnap hallottam, hogy Stinbacher Amerikába szandékszik kivándo-rolni, neje szolgálót keres, de nem akar vele senki menni . . . emegyek en, még ma, ez nekem épen jó alkalom.

Az asszony összecsapja kezeit.

— Amerikába akarsz menni? Hogy is ne!

— Hát miért ne mennék? Engedj as-szonym!

— Rézi gondold meg kétszer is. Par nap óta oly zavart vagy, mintha kicseréltek volna.

Rézi elfordult, az asszony rázta a fejét. Valaki erősen, követelőleg kopogtat az ajtón.

Mikor az asszony azt felnyitja, két férfi lép be. A lány elakart távozni; de egyik ut-ját allja s kérdi az asszonyt:

— Az ön szolgálója? Stadler Mária.

Terezia, hajadon es idevaló születés?

— Természetes — bókolt az asszony.

— Le kell őt tartóztatnom!

— A Rezit?

— Engemet akar letartóztatni?

A megszakított, gyors kérdő tekintettel simogató arczat a kérdezőnek.

— Mit mivel? — kérde asszonya?

— A leányzó azzal gyanusítatik, hogy a Hützingerefels majort ő gyujtotta fel.

— Oh szent megváltóm! — rémüldözik az asszony; Rézi te — az Isten nevére! hát igaz, hogy te gyujtottad meg a majort?

Rézi elsápad es nehéz lelekzet vetellel a falnak támaszkodik.

— Ez hazugság — gyalázatos hazugság. Az isten igazsága fogja sújtani ki ezt kitalálta s vad tekintettel, fenyegetőleg e nei kezét ég fele.

— Hallod kedvesem — mind így be-szélnek — mondja az epen belépő törvény-széki í-ztviselő — mind így beszélnek, a kiket eddig letartóztatam.

— Az isten íetele elébb-utóbb minden bünösi utól ér s azért azt binned nem szük-seges; de egyelőre a világi bíróság fog veled foglalkozni. Eleget fecsegtünk eddig, most si-ess, velem jösz.

— Egyetlen lépést sem! — kiált Rézi magánkiül, kigyuladt arczzal — mert én, bárha okom arra elég lett volna, nem tettem.

— Ugy, ugy! lásd ez is valami, a töb-bit a vizsgalat fogja kideríteni. Ne akadéko-kodj — jör!

Hiába volt minden ellenszegülés, elvi-tetett.

Az emberek a házuk ajtajukban állot-tak, a gyermekek kíváncsian es félénken kö-vették a menetet.

A ta u közt köveken es a lesodort sziklá törmelekeken vadrohannással át vonuló hegyi patak hidkarzatánakt rohant Rézi kétségbe-esetten: de a törvényszolga erős keze fel-tartóztatta.

Röviddel ezutan a vidéki törvényszék hörtönekek ajtaja zarult be utána.

Anélkül, hogy a Tonival való viszonyá-ról a faluval mit tudott volna — bünös-sége felett nem kétekedett senki.

A »Zerge« vendéglős lanyá, kinél Rézi szolgált, szintén azt vallozta, hogy a lány kérte, hogy addig, míg a gyermek alszik, en-gedje őt egy jatszotársának megátogatására

lemenni, es hogy onnan sápadtan, képéből kikelve tért vissza s ugy is maradt. A ház-
égesé közben hangosan felkiáltott, másnap pe-
dig szolgálatából való elbocsátást kérte,
hogy a mint mondá Amerikába k vándorol-
hasson.

Hogy az egész gyujtogatásból támadt, az
be volt bizonyítva; mindenki tudta, hogy
Monika rosszul bant Rézivel s így természe-
tes hogy ő, a gyujtogató lanya, így módon
állt bosszút, mint egykor atyja... mit is
lehetett volna tőle egyebet várni. Ehez járult
még, hogy azon ifju, ki a keresztlőre össze-
gyűlt vendégeket ott hagyta, az egész utáni
napon elbeszélte, hogy „Égető Rézi” késő
éjszaka kendőbe beburkolva az Obermayer
hazánál latta és ez magát felismerhetlené
igyekezett tenni. Rézi vállatásakor nem ta-
gadta, hogy ő a mondott időben az Obermayer
hazánál volt; de azon kérdésre, hogy ott
mit keresett — máxacsul hallgatott.

(Folyt. köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 40 fillér. azontul minden szó 2 fillér. A leg-
kisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett
minden szó 4 fillér.

Debreczen közelében

egy nagyobb községben, legszebb forgalmu hely-
lyen, korlátlan italméréshez, mely fűszer és
rövidáru üzlettel volna összekötendő — társ
keretetik nőtlen fiatal ember 1000 frt tőke-
vel. 15—18 ezer frt forgalom biztosítva. Bő-
vebb felvilágosítással szolgál a hirdető Hatvan
utca. 31. K. M.

**Szőlőföld vétel részlettörlesz-
tésre.** Közela-
városhoz, immuis homokon, mintegy 33 hold-
nyi területű fölvételeire tarsakat keresek. Elő
jegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy
írásbeli részletes felvilágosítással szivesen szolgál : **Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.**

Vas és cserépkályhák
reperalását, felállítását, csövek beállítását ju-
tanysos árért elfogadom. **Szilágyi Gábor** kály-
hás, Hatvan-u. 9. sz.

Templomülés a debreczeni Deak-
Ferencz-utcai izr.
templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok
üles örök aron eladó. — Értekezhetni a kiadó-
hivatalban.

Kislőd városi mésztelep
tulajdono-
mat képező fele részét egészszésem megörö-
gölésé folytán eladó óhajtom kedvező fizetési
feltételek mellett. A telep gyönyörű fekvésű,
modern szakszerű berendezéssel, 1200 waggon
mész előállítási képességgel és nagy állandó
v-ökkel. — Bővebb felvilágosítást nyújt
Schwarz Lipó tulajdonos Kislődön, u. p.
Városi Veszpremmegye.

Fényképészeti cikkek
gyári arban kaphatók nagyválasztékban. Ama-
teur urak részére a sötét kamra rendelkezésre
all. **Halász**, fényképész Piac-u. 81.

Angol nevelő az angol
nyelvből órá-
kat ad kezdőknek és haladóknak. Értekezhetni
Ajtó utca 6.

Kiadó lakás. 2 utcai szoba gar-
con lakásnak vagy
iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen ház-
aspárnak, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás
nyerhető az izr. hitközségi irodájában József
kir. herceg utca 26. sz. a.

Feltűnő olcsó vetőgépek
kaphatók : Schlick-féle 15 soros 130 frt, —
Umrah-féle 17 soros, 100 frt, Schutlevorth-fé-
le 13 soros, 80 fr **részletfizetésre.** Egy 21
soros Zala Drill 230 frt. Gépek megtekinthetők
Piacz-u. 26. Nagytársaság udvarán.

Kis üzletbe alkalmas boltberen-
dezés olcsó aron el-
adó. Eötvös-u. 11.

Egy két járatu malom
igen jó forrálni helyen eladó. Értekezhetni a
tu ajdonosnál Bara Peter N.-Léta.

Prelovszky András férfi
szabó
Debreczen, Kossuth-u. Van szerencsem tudatni,
hogy az őszi és téli idényre bevásárolt gyap-
juszövet ujdön-ágaim megerkezek. Hazafias
kötelességem tudatában bevásárlásomnál a
legnyobbsúlyt a hazai gyártmányokra fe-
tettem ugyan, de mind a mellett az eddig is
keresett angol észtiményekből is nagyválasztékú
készlet felte rendelkezem. Elvtem a régi, vagyis
a legjobb anyagból csinos szabású öltözék-
i olcsó arban szolgálói.

Jól jövedelmező ház
497 □ öles telekkel 17.000 frt lefizetéssel el-
költözés miatt azonnal eladó. Kossuth-u. 31.

Eladó ház. Boldogfalva-utca 3-ik
sz. ház családi visz-
nyok miatt jutányos aron eladó. Értekezhetni
ugy ntot.

Chief Office 48. Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-Pilulák

a legmegbízhatóbb szer, a vérszegénység,
sápkór és ezek ut betegségei ellen. Kerü-
lendő a gyomorszerveket túlságosan izgató,
bóditó nehéz vasborok használata inkább
ezen könnyű, szeliden alkalmazkodó pilu-
lák használata. Minden valódi doboz a
gyáros nevével van eláta. Egy doboz bér-
menten küld **4 koronáért** az összeg előleges
beküldése mellett az 1.

Apotheker A. Thierry' Balsam Fabrik
Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett

Dr. Weisz József
ügyvéd

irodáját Arany János utca 2.
[Hungária palota] I. emeletre
helyezte át.

Az **ösv. Geréby Fülöpné és**
gyermekai tulajdonát képező követ-
kező ingatlanok u. m. :

1. A közbágyóhid mellett fekvő 73
kat. hold területű majorsági föld 4 hold
szőlővel s gazdasági épületekkel,
  2. A csere alatt, a nagylétai és
diószeg ut özt fekvő 112 kat. holdnyi
ujosztású föld,
  3. A Szepes pusztá és a fehér-
templomi ut közt fekvő 7 kat. holdnyi
ujosztású föld,
  4. A Varga-utcai dülőben fekvő
65 kat. holdnyi ondódi föld tanya épü-
letekkel,
  5. A Hatvan-utcai dülőben fekvő
11 kat. holdnyi ondódi föld,
  6. A Piacz-utcai 3-ik dülőben fekvő
24 kat. holdnyi ondódi föld,
  7. A Piacz-utcai 4-ik dülőben fekvő
6 kat. holdnyi ondódi föld,
  8. A Piacz-utcai 6-ik dülőben fekvő
18 kat. holdnyi ondódi föld,
  9. A 24 kat. holdnyi paczi kaszáló.
  10. A 974 és 180 négyszögöl terü-
letű 2 db. Varga-kerti föld,
  11. A Piacz-utcai 83 sz. házastelek,
  12. A Deák Ferencz utcai 13 sz.
házastelek az azon lévő berendezett
ecetgyárral együtt,
  13. A Nyugoti-utcai 32 sz. házastelek
- szabad kézből eladók.**
Venni szándékozók értekezhetnek
Dr. Magoss György ügyvéddel Piac-
utca 7 sz. a.

Birtokosok és gazdák!

Egyben hánzó jó véleményt adnak kipróbálás után a SOMOGYI GÉZA-féle **szabadalmazott**
állattápporról, amely rendszeresen adva az állat szervezetére igen jótékony hatással bír, mert
rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendes vérkeringé-
gése megővja a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet ami anya-
gilag igen nagy előny.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm :

Igen tisztelt Uram!

Ezen pár sorban fejezem ki köszönetem
és elismerésem az ön által föltalált ugynevezett
„Emésztést elősegítő por” nálunk tett jó hatá-
sáért; a siker, mit elértünk, valóban meglepő,
legyen meggyőződve tisztelt uram, **hogy ezen**
kis község, hol pora a nagymértékben uralkodó
sertés betegségeket teljesen megszüntette, —
halás köszöneteinek nyilvánítása mellett oda
fog törekedni, hogy minél több helyen és egyé-
neknek ismertesse emésztési porának meghe-
csülhetetlen értékét.

Adorján, 1900. január havában.

A község nevében: kiváló tisztelője

Daróczy Albert, községi főbíró

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesítem, hogy az Ön gyártmányát ké-
pező állattápport kipróbálva, azt az állatok,
— kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak
találom, — s ugy az állat emésztésére, valamint
az e elleg fellépő betegség gyógyítására és
meggátolására bárkinek is a legmelegebben
ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel: **Pauer István**,

Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Védjegy

18652. sz. szabadalom szerűletében és ezenkívül Hajdumegye összes üzleteiben.

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szőrmegallérok, muf-
fok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.